

REDACTIA
 Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
 pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 6 luni 10 cor.
 pe 3 luni 5 cor.
 pe o luna 2 cor.

Nr. de Duminecă pe an 4 cor.
 Pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
 Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
 de un șir garmond: prima dată 14
 bani; a doua oară 12 bani; a treia
 oară 8 b. de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și inserțiile
 sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat
 Scrieri nefrancați nu se primesc.

„Să fie lumină“.

Sub acest titlu s'a înregistrat în acest ziar de Paști, caldul și motivatul apel al studentului Nicolae Balan din Cernăuți, pentru înființarea unei reviste teologice-științifice a studenților români teologi ortodocși din regat și Austro-Ungaria.

N'avem cuvinte din destul de calde pentru aceasta idee eșită din cercuri studentești.

Ea e, întâi de toate, o dovadă de sine vorbitoare despre nivelul intelectual-moral la care s'a rădăcit tinerimea noastră academică în genere și teologică în special, — dar ea e și o rezultată a preocupărilor nobile ale tinerimii, e indicarea unui punct în viața noastră literară-bisericească, ce trebuie ajuns în timpul cel mai scurt și cu ori-ce preț.

Două sunt ideile principale, cari străbat acel apel, adresat de dl Balan tuturor colegilor săi din București, Iași, Sibiu, Arad și Caransebeș. Întâi: promovarea literaturii și științei teologice în Biserica română ortodoxă și angajarea tinerimii încă de pe băncile universității în serviciul acesteia, deschizând posibilitate celor capabili și îmbărbătând la încercări pe cei avizați la acestea. Iar a doua idee este: încheierea unei corespondențe de studiu între studenții de azi, bărbați ca mâne angajați în serviciul de păstori de suflete și servitori ai Bisericii, care

corespondență să se continue și în viața practică.

Că sunt vrednice de toată atențiunea aceste idei cum și espunerea și motivarea lor — e afară de toată îndotala.

Din ele transpiră maturitatea gândirii și căldura inimii, și nu e mirare căldura cu care a fost acest apel întimpinat în cercurile studențimei teologice. Pentru a te convinge, e destul a ști și numai răspunsul celor două îndepărtate centre ale studențimei teologice: București și Arad, cari s'au pronunțat cele dintâi în chestie.

Ba s'au pus în prospect, bună-oară din București, din partea unei persoane sus puse un însemnat ajutor material de fiecare număr ce va apărea din plănuita revistă teologică. Nu suntem autorizați a-i comunica d'ocamdată numele.

Vorba însă e: apelul a întimpinat resonet nu numai moral ci și material chiar și acolo, unde e mai puțin simțită trebuința unei asemenea reviste teologice, ce va fi să redacteze după felul altor asemenea reviste din Apus.

Cât de mult ar merita aceasta chestie o atențiune încă și mai deosebită din partea celor chemați dincoaci de Carpați, la noi, cari n'avem nici un institut teologic superior și nici o revistă bisericească care să dea cuvenita atențiune științei teologice și răspândirei acesteia în clerul nostru!

Intre asemenea împrejurări idea plănuită reviste teologice studentești e de o incontestabilă importanță îndeosebi pentru

biserica și clerul nostru și ar face însemnate servicii reale, pe cari — cel puțin deocamdată — organele noastre bisericești, în mâna cărora e depusă administrarea bisericii și soarta ei, ori nu le-a putut satisface, ori le-a neglijat aproape consecvent, în urma unei false priceperi a lucrurilor, cași când soarta și viitorul organismului bisericii ar depinde în locul întâi dela sumedenia de acte și porunci risipite prin arhivele consistoriale și nu dela luminarea cu care să sprijinești, une-ori chiar să înlocuești rigoarea «poruncilor».

După modesta-mi părere, acest sistem de guvernare a bisericii prea samănă a muncă polițială și nu a muncă de luminare și de întărire a convingerilor.

Eată deci, de ce eu unul salut deschis și cu inimă deschisă ideea din chestie!

Intrupată această idee, va putea să însemne nu numai un punct luminos în istoria literaturii bisericești celei atât de sêrace azi la noi, dar cu timpul — în viitor, când generația grupată în jurul acestui steag și călăuzită de principiile ce se promite a și-le însuși — va însemna și un progres real în întreaga viața bisericii române a Răsăritului de dincoaci și dincolo de Carpați.

«Prin o revistă teologică românească și prin astfel de legături (de studiu, trecute de pe băncile institutelor teologice și în viața practică) s'ar preveni în teorie și în praxis modernului demon al necredinței, care într'o formă în jos, în alta în sus că-

„VIRCOLACUL“.

— SCHIȚĂ. —

Una din cele mai plăcute fizionomii ale orașului e Conu Costache.

Cel de-o vîrstă cu el spun că are aproape șapte-zeci de ani, dar traiul fără de necazuri pe care l'a dus, stăricică frumoasă, nevastă iubitoare ea o soră, două copii ajunși bine și mai ales firea lui bună, l'au păstrat voinic, sprinten la mișcări și viol la minte de nu-i dai nici cinci-zeci de ani.

Istorisește cu un farmec și cu un haz, care-l adună împrejur galerie de câte ori deschide gura să spue câte una și, fiind om umblat prin străidărate și mai fiind și vînător, știe fel de fel de comedii.

Ast om bun ca pâinea, tot-deauna zimbitor, care par-că răspândește dintr'insul valuri de veselie, devine acru și stîfos de câte ori s'o întempla să-i meargă rîu la preferanță, singurul, dar zilnicul, joc de cărți pe care-l joacă. Și nu se supără de zgircenie, că nu e zgircit, din potrivă e larg la mână, dar așa e firea lui.

Cum s'o întempla să intre de două ori pe rînd și l'or mai necăji și partnerii se supără foc. Toate îi par rele: dulceața acră, cafeaua prea dulce, apa prea rece, lampa prea mică, tibișirul meascuțit; țipă la băiatul care-l servește; schimbă scaunul că scriștie; trîntește cu pumnii în masă de sar sfeșnicile; aruncă celor cari fac haz pri-

virul de ucigaș peste ochelari mă rog, o supărare grozavă, toată supărarea de care e în stare un om care n'a avut alt pe ce să și-o cheltuiască.

Partenerii îl cunosc și știu că la cinci minute după sfîrșitul partidei, ast om o să devie ear' bunul, plăcutul și hazliul conu Costache.

Dacă stai lângă el, când o juca preferanță, să te scoți, cum o intra odată, să n'astepti să-ți zică: „mai scoală-te, neiculiță, că m'ai uscat.“

Zisese într'o zi, după două intrări, unuia cu care chiar atunci făcuse cunoștință și care nu se urnea de lângă dînsul:

— Iartă-mă, te rog, domnule, dar eu cred în vircolaci. Asta e joc și de fizionomie. Eu d'abea pot să-mi compui fizionomia mea, p'a d'umitale nu pot s'o compui. Mută-ți te rog, scaunul mai așa. Merci. Nu te supăra.

D'atunci celor cari fac galerie la joc le-a rămas numele de vircolaci; și în odaia unde joacă prefă Conu Costache mișună vircolacii, că dacă-i merge bine, e grădină și-l ascultă cu drag, — dacă-i merge rîu, trec din apropierea lui și fac haz de cum se supără.

Astă seară sindrofie la prefectul. În salon dansează domnișoarele; în alte odăi partide de coane; aici masa de prefă unde joacă Conu Costache cu alți trei, între cari procurorul, jucător șiret, care are un dar deosebit de a-l scoate din răbdări; împrejur galerie numeroasă.

Conu Costache perde; e foc, dar se stăpânește, nu-și poate da drumul supărării, alături sunt cocoanele. Cei-alți sunt pe la mijlocul talonului, el abea a scos șase și e intrat în căsuță cu trei-zeci...

În vremea asta o cocoană bătrână se apropie. E moldoveancă, mama doctorului Ionașcu. Ia un scaun și se așează lângă Conu Costache, cu liniștea și seninătatea bătrînilor, cari nici nu vîd nici nu prea aud bine... Și stă.

Din când în când pune, cuminte, lui Conu Costache câte o întrebare, care se potrivește peste turbarea lui ca untdelemnul peste jărat.

— Șe frumos trebui să fie la moșie la mata acu, Coane Costachi.

— Frumos, coană Raluco, răspunde el, silindu-se să zîmbească — și se mai scrie cu 18 în căsuță.

— Mergi adese că-i tare în apropiere.

— Am fost și azi, coană Raluco.

Nu se poate descrie deosebirea dintre liniștea cu care coana Raluca își numără mătăniile cu care Conu Costache face cărțile.

— Îs frumoase grîtele, coane Costache?

— F... f.... frumoase, coană Raluco, răspunde el, băgându-și mâinile între gît și cămașe și trăgînd cât poate ca să-și lărgească gulerul...

... Joc închis, procurorul îl joacă de sub as, Conu Costache intră de două ori la șapte carale.

— Ai până acolo o șușe tari bună.

— D.... d.... da, coană Raluco.

E o minune cum batista nu-l ia și pielea după frunte, așa și-o șterge de cu furie. Partenerii și galeria rid pe infundate; și procurorul nu-l slăbește de loc, îl vede infuriat, îl licitează cu nimic în mână și-l lasă tocmăi la vreme ca să intre de câte două ori... Și în vremea asta întrebările coanii Ralucoii pică una câte una ca boabele mătăniilor. Ea nu aude cum părăie cărțile, nici locomotiva din gătul lui Conu Costache,

tină bazele vieții morale și sociale de azi — observă apelul din chestie.

Apelul din chestie se întemează mai mult pe motive istorice și pe cultură bisericească. Întru spriginirea lui se pot însă invoca și alte motive, nu mai puțin ponderoase.

La noi, n'am putea zice că nu domnește în oareși care măsură și birocrațismul în biserică și respective în administrarea ei externă. Altcum de ar fi, n'am avea atâtea clișeuri, ruginite cari și mâne și poimâne sunt și rămân pururea tot celea de ieri și alaltăieri.

Resultatul unei asemenea administrații se recunoaște numai în moravurile arhivelor și în prea dese cazuri de nemulțumire și de hârjoniți a păstorilor cu păstorii lor în afară în așa măsură, că mașinaria administrației bisericești e restrânsă uneori numai la aplanarea diferențelor, la o operă negativă în loc de a avea necesarul timp fizic pentru promovarea intereselor cardinale ale Bisericii.

Rostul bisericii e însă a îndeplini o operă pozitivă: de-a lumina, și prin aceasta a tăia calea răului înainte de ivirea lui, întru cât aceasta se poate aplica și la biserică numai într'un senz relativ.

Nu mai între asemenea condiții se poate conta la un progres real în viața bisericească: făcând mai mult chestie de apostolie, decât de birocrațism.

Nici Domnul Christos nu a voit ca apostolii săi să fie birocrați. De aceea de prima atribuție a apostolilor a pus datorința predicării. Cu aceste cuvinte i-a dimis în lume la înălțarea Sa la cer: »Mergând, învețați toate neamurile...«

Iar noi, dacă pe alte căi am apucat în parte, n'avem să lamentăm dacă în sinul bisericii vii a slăbit credința și respectul către cele sfinte, dacă se micșorează sentimentul vieții religioase-morale și al disciplinei bisericești, dacă crește zilnic îndrăjirea către biserică și dacă credincioșii tot mai mult își detrag dinariul dela susținerea instituțiilor puse sub ocrotirea bisericii.

Din contră, se reclamă o radicală îmbunătățire. În locul birocrațismului și al po-

runcilor să se introducă mai multă apostolie, să se facă cu mai arzătoare râvnă datorința de a lumina din partea tuturor organelor menite a governa biserica: școalele noastre teologice să devină tot atâtea centre de cultură teologică, iar fie-care candidat de statul preoțesc — un convins și capabil apărător al bisericii și al intereselor poporului.

În caz contrar, ne convinge realitatea, nu odată regretabilă, unde ajungem cu școli teologice neglijate, cu preoți restrânși la împlinirea mecanică a îndatoririlor liturgice, cu protopopi de administrație »practică« și cu Venerabile Consistoare necesitate din o sută și una de cauze a rămânea în 35—40% la îndeplinirea operei negative în administrarea organismului bisericesc.

O asemenea administrare a bisericii, cum nu odată se face la noi, îți lasă impresia, că nu păstorul dă direcție vieții turmei, ci turma și rătăcirile ei. Provenite din situația grea a vremurilor ori din nedibăcia păstorilor, determină direcția și sfera de activitate a forurilor administrative bisericești.

Așa e: când d'ă întorsul lucrii, nu te mira dacă pe dos îți ies lucrurile!!

În veacul XIX, care a fost o epocă de reculegere a bisericii Răsăritului și de reorganizare, a fost și a rămas chestie de preocupare crearea de instituții culturale — religioase și de instituții după atâtea veacuri de împilare, ce s'au revărsat peste Biserica Răsăritului.

Sistemul de cărturarii bisericești autodidacți și a celor crescuți în jurul vr'unui teolog de seamă ori prin școlile teologice ale Apusului, fu înlocuit cu teologii crescuți în școlile din patrie. Așa se făcu în mare parte în Grecia, Rusia, în biserică ortodoxă a Austro-Ungariei, în principatele române ș. a.

Rusia, de pildă, pe lângă patru academii superioare mai are 57 seminare inferioare teologice.

De asemenea și în celelalte teritorii ale bisericii ortodoxe, până și în Ierusalimul îndepărtat, s'au înființat școli teologice, rădicându-se unele din ele, ca celea din Atena,

Cernăuți, București, la însemnătatea școlilor apusene de acest fel.

Oare noi, cei din metropolia română ortodoxă din Ungaria și Ardeal, când v'avea o asemenea școală?...

Spiritul timpului a cerut insistent. Biserica să-și ia în serviciul său școala. Pentru-că numai biserica ce și are rațiuni și școale bune teologice, poate să reușească cu succes tentațiilor externe și interne.

Și pentru-că numai un cler cu cultură și educație solidă bisericească e capabil să aibă virtutea turbat al vieții de azi mai ales, să înțeleagă și să-și împlinească misiunea.

De aceea biserică ortodoxă în veacul XIX, în năsuințele sale de reorganizare, a acordat o deosebită atențiune institutelor teologice și culturii clerului.

La o parte fie pusă întrebarea: Oare la noi se urmează întocmai?...

Pentru a nu mai aminti și de alte sericii particulare, în Grecia d. es. după șirirea războiului de neatarnare, care aducea țării independența politică sub regalitate, mai târziu, pe la jumătatea veacului trecut încă și autocefalia, factorii chemați, conștind de ideea înălțării culturale a clerului, înființarea școlii din Atena, desființarea multor din prea multele mănăstiri, iar altele lor le constituiră într'un fond menit a promova în special cultura clerului și în general literatura bisericească.

Și dacă e vorba la adică, încă nu s'a dat să vedem vr'o biserică particulă din sinul Bisericii Răsăritului, care să pusă în calea adevărată a prosperării și în condiții de progres fără cartea teologică.

Până și mica biserică eterodoxă armeană încă din zilele primelor sale începuturi a avut mai mult ca o mie de ani meru opriți de Turci și în parte spulberată și risipită deosebite țări ale Europei, a înțeles rădăcinii teologice, având o clasă de teologie vârdapeților, cari erau sfetnicii șefului țării ricesc și din cari-și alegea ierarchii!...

Ce păcat că n'avem și noi vârdapeți! De i-am avea, n'ar fi cum e: să n'ai ce măsura nici pe degetele mânilor opurile valoare științifică în literatura teologică voltată în mitropolia noastră.

N'avem vârdapeți, avem însă — vârdapeți de mitre. . .

Dar s'o lăsăm asta. Soartea bisericii nici de altfel nu o pot decide cei mici de suflet. Ei pot numai s'o împedecă în adevărata misiune ce i-a dat-o Domnul, și duși fiind de poftetele pătimase ale micilor de suflet și ale îngustimii vederilor.

De aceea la vreme ar fi odată, ca să se vârdapețesc și condițiile de progres bisericii să se privească prin prisma teologiei: ori ce alte vederi sunt unilaterale.

Sunt unilaterale. Pentru-că Biserica Răsăritului Christos nu este instituit de bursă și servitorii ei nu-s agenți de târguiri.

Nici institut polițial nu e biserica. Pentru-că Domnul Christos n'a purtat nici până la sabie, ear drept scut al intereselor sale și al condițiilor de existență fizică pus biserica sub scutul Duchului sfânt, mițându-se a fi cu dânsa până la sfârșitul veacurilor.

Biserica e împărăția lui D-zeu pe pământ, e o instituție de luminare. Răspândirea luminii e atribuția bisericii lui Christos....

Insuși Domnul, venit în lume, a vorbit despre Sine: »Eu sunt lumina, adevărata viața...«

ea nu vede nici necazul lui, nici veselia celorlalți.

— Dar pădurea șea frumoasă di pi dreapta s'o tăiet, coane Costache?

— S..... s..... s'a tăiat, coană Raluco, răspunde el uitându-se în tavan și greblându-și tâmplile.

Ajută — întră, zice joc — găsește regalat în talon două nefe care nu-i trebuie. Așa potriveală de carte, făcută parcă într'adins nu s'a mai văzut. Să te căznești s'o pui cu mâna n'ai putea. Regulat morișcă: unul tae la carale, — alălalt tae la pic și, din opt jocuri ghintuite, se alege cu cinci. Bunioară acum un as și un mariaj tăiete. Intrare patru-zeci și opt!

— Dar lăcușorul șela din stânga, mai este, coane Costache?

— M..... m..... mai este, coană Raluco. Văjie pe postav perița cu care șterge și-riul întreg de întrări și le scrie adunate la un loc 94 cu țifre de-o palmă.

— Dar, mă rog matale, hanu...

Conu Costache se întoarce cu scaun cu tot.

— Coană Raluco, mâne după ameaza merg la moșie cu nevastă-mea, — trecem să te luăm și pe d-ta. Așa o să poți vedea cum s'a tăiat pădurea din dreapta; o să poți vedea cum umblă cocostircii pe lacul din stânga; o să poți vedea cum s'a înouit hanul dela barieră; o să poți vedea ce case frumoșele și-a făcut Ioniță Andreescu dela Ulmăi; o să poți vedea ce rezervoare mari a așezat lângă șosea fabrica Aurora...

Coana Raluca a înțeles și se depărtoază, numărându-și mătâniile; acum o fi în a treia o-

dae și Conu Costache urmează, pe când toți se prăpădesc de ris:

— ...O să poți vedea cum s'a șters numărul de pe piatra dela chilometrul 76; — o să poți vedea cum au spart băeții cu pietre candelile de la stâlpii de telegraf; o să poți vedea cum s'isie gâscanii, când trece trăsura; o să poți vedea.....

Și întorcându-se către partenerii cari rid cu lacrămi:

— Teribil vircolac!!!

Ioan Al. Brătescu-Voinești.

S'A 'NOPTAT.

S'a 'noptat încet cu 'ncetul:
Luna vraja și-o îmbie:
Singular — singurel poetul
Trece ulița pustie.
La perdelele închise
Mai aruncă o privire,
Unde dorm atâtea vise.
Aiurit apoi rămâne
Și cu ochii duși în lună:
Cântecul cel nou, de mâne,
Tot mai clar în minte-I sună...

(„Deșteptarea“).

Cine astfel e deprins a privi menirea bisericii, nu poate să nu salute din suflet ideea unei reviste a studenției teologice române ortodoxe de pretutindenea.

O asemenea revistă — ca să mă întrebunțez de cuvintele din menționatul apel — ar servi nu numai spre a stimula dispoziția celor capabili spre activitate literară în viitor; ea ar avea de rezultat nu numai lățirea științei teologice în cercuri cât mai largi; ea nu numai că ar satisface aceleiași trebuințe simțite în biserică noastră pentru lățirea științei și culturii teologice; ea nu numai ar promova idealul religios-moral, care e același atât în răsărit cât și în apus de Carpați, — dar mai presus de toate, din concentrarea studenției în jurul unei reviste teologice proprii ar rezulta pentru prezent încheierea unor legături de studiu între studenții teologi români de pretutindenea, iar pentru viitor s'ar întemeia între bărbații bisericii din Austro-Ungaria și Regat o comuniune și mai strinsă, ce în alt chip între actualele împrejurări e imposibilă...

O asemenea revistă, cu alte cuvinte, ar sădi și cultiva un dor de carte în studenția teologică, fiitorul cler al Bisericii române ortodoxe, spre a putea ține pas în viață și în literatură cu clerul altor biserici.

Pentru importanța reală a acestei idei când ea ar deveni fapt, a întâmpinat ideea acestei reviste o caldă încurajare și sprijin din partea bărbaților de carte, ca de es. venerabilii profesori dela facultatea teologică din Cernăuți, cari și până aci i-au pus în în prospect toată căldura inimii lor. Pentru aceeași importanță a ei, a fost salutată și din București cu o nu mai mică însuflețire și în sinul tinerimii teologice.

Pentru aceeași importanță merită ea atențiune și tot sprijinul și din partea factorilor dători de ton în metropoliă noastră, a căreia cler e cel mai avizat, între condițiile noastre culturale actuale, la o bună revistă teologică-științifică, carea azi cu desăvârșire ne lipsește.

G. Ciuhandu.

Un an de temniță.

O veste aproape de necrezut se depeșază din Pojon.

Vrednicul deputat slovac *Veszelszky* a fost osândit la un an temniță de stat, o mie coroane amendă în bani și una mie cincisute coroane restituire de spese, de tabla reg. din Pojon, unde i-se apelase de procuror sentența de achitare adusă de tribunalul din Nyitra în procesul ce i-sa intentat pentru agitație.

Cititorii nostri de sigur își vor aduce încă aminte de fazele acestui proces, despre care noi am adus la vremea sa rapoarte amănunțite. Și își vor aduce desigur aminte de resensul general provocat între toți oamenii de bine de șovinismul fără seamăn: a cărui product era evident că este procesul. După desbatere de câte-va zile tribunalul a adus sentința de achitare ceea-ce altfel n'a surprins nici pe Unguri.

Sovinistul procuror a apelat sentința la Tabla, care zilele trecute deliberând asupra ei, l-a aflat pe *Veszelszky* vinovat în agitație împotriva națiunii maghiare și a adus sentința draconică amintită mai sus.

Veszelszky și apărătorul său a înșinuat în contra sentinței nulitate.

Știri locale.

Eri a fost în Arad emulația regnicolară a societăților gimnastice din țeară.

Ministrul de culte și instr. public *Berzev*. s'a reprezentat prin consilierul ministerial *Victor Molnár*.

* La invitarea P. S. Domn Episcop Ioan I. Papp a onorat cu visita sa și institutul nostru pedagogic-teologic, unde a fost primit de directorul seminarial Roman *Ciorogariu* și condus în departamentele institutului.

Sperăm că și dl consilier ministerial va fi dus din Seminar aceleiași impresii, pe cari le duc toți cari-l vizitează și adevărată impresia curățeniei, ordinii și disciplinei.

La festivități vom reveni
bin mersi, revizii, alte zile un a...
Războiul ruso-japonez *fort*

„Novoie Vreme“ polemizează cu „Times“, care vrea să spună că Germania e mai mult decât neutrală față cu Rusia. Poate să fie așa, poate nu; dar în ori-ce caz Anglia e mai puțin decât neutrală față de Rusia, că e aliata Japoniei și n'are decât să fie. Inzadar e geloasă de Germania, dar, ori cât de mlădioasă ar fi, nu va putea Anglia sluji la doi domni.

— „Daily News“ și „Journal“ ată că relațiile între *Kuropatkin* și *Alexeef* sunt din cele mai încordate, aproape de rumpere. *Kuropatkin* a trimis la 10 Maiu o telegramă de trei mii de cuvinte Țarului, plângându-se că *Alexeef* vrea să-i impună un plan de războiu, cu totul în potriva ideilor sale. Declară că dacă nu are libertatea cea mai desăvârșită de acțiune nu mai poate lua nici o răspundere. Corespondentul lui „Journal“ arată că e teamă ca nu cum-va elementele turburătoare chineze să nu se răscoale, încurajate de durată lungă a războiului. *Hanoteaux*, fost ministru de externe, se teme de același lucru, care ar duce la o conflagrație generală.

— Se spune în Berlin că Japoniezii ar fi cumpărat prin casa *Flint* dela Chile două chiu-rasate „*Esmeralda*“ și „*Hakapuko*“ cu 26 de milioane de lei și că și-au asigurat dreptul de-a cumpăra până în 45 de zile, încruciașatorul „*Căpitanul Prut*“.

— Prințul „*Meșceovski*“ scrie în „*Grajdaniin*“: „Soldații nostri s'au luptat ca niște ofițeri, ofițerii ca niște coloneli, colonelii ca generali; toți erau frați, eroi. Dar cu cine vorbești despre lupta aceasta, un lucru auzi: E ceva ne în regulă și ne întrebă: oare generalii nostri se folosesc ei de timpul cât e pace pentru a studia? Din lupta din urmă se vede că sunt generali, cari zic: „La ce să mai învățăm, tot n'au să mai fie de acoma războaie“.

— Fruntașii Japoniei se silesc a face să se desființeze obiceiul de a se ucide singuri în loc de a cădea prinși, acest obicei, numit *harakiri*, tăierea burtei, ar putea aduce înfrângerea Japoniei.

— Trupele rusești vor purta vara uniforme nu albe, ca până acuma, ci de-o culoare sură verzie (*khaki*), cum au purtat Englezii în Africa de sud. Asta ca să nu fie așa de ușor de luat la ochi.

Președintele comisiunii bugetului, în camera Franței, d. *Doumer*, a zis la un banchet: „Dorim pacea, dar trebuie să fim așa de tari încât s'o putem impune ori cui, ar pofti să ne atace. Drama cea mare, ce se petrece în răsăritul depărtat, ar trebui să ne fie îmbold. Tinerul monarh, care a chemat conferința păcii la Haga, dorea așa de mult pacea încât cel din jurul lui au uitat cu desăvârșire a se pregăti de războiu. Tocmai această clipă au prins-o dușmanii, de au atacat pe neașteptate flota rusească și mai departe: „La ce ar folosi alianțele, dacă nu s'ar ținea la vremuri de criză? Aci nu e vorba de formațiune trecătoare diplomatică, ci de o luptă între două civilizații, între a Europei și a Asiei, și nu se poate ca Franța, care merge în fruntea civilizației, care e țeara cea mai europeană din Europa, să fie de partea galbenilor“.

— Tot vin știri că Rușii își schimbă planul de războiu; o fi drept sau nu, nu se poate ști; dar e sigur un semn că în Rusia au început a avea alte idei despre Japoniezii, pe cari, la început, îi desprețuiau. Japonia a tras folos de învățăturile artei militare europene, iar asupra Rusiei își războia urmările unei barbarii veche de sute de ani.

Mai mult decât uimitoarea dibăcie militară a Japoniezilor, e de vină pentru înfrângerile Rusilor neașteptata nepricepere a căpeteniilor armatei rusești. În armata japoneză domnește o disciplină în adevăr model și spiritul de jertfire pentru o cauză sfântă, în vreme ce la Ruși întâlnești de-

zorganizare și împlinirea datoriei de frica loviturilor de cnut. Ceea-ce *Alexeef* n'a fost în stare a face, n'a putut, până acum duce la capăt nici *Kuropatkin*, și *Skrydlof* va sosi poate la *Port-Arthur* când pe el va alfași steagul cu soarele roș pe alb. Schimbarea planului ar însemna îndreptarea unui șir lung de greșeli grele tactice, cari s'au săvârșit în aceste patru luni de războiu.

— Vice-admiralul *Ciuknin*, cărui i-s'a incredințat comanda asupra flotei mării Negre e unul din cei mai buni ofițeri de marină ai Rusiei. A fost comandant al apărătorului de coaste: „*Ne tronî menea*“ (Nu mă atinge) și apoi al încruciașatorului „*Pamiat Azova*“. În 1896 a fost comandant al portului *Vladivostok*. În 1901 a comandat escadra ce s'a întors în Rusia pe oceanul cel mare. La 1903 a fost numit vice-admiral.

Firul telegrafic aduce și vestea despre scufundarea unui încruciașator rusec *Bogaty*. Japoniezii nu par a fi atât de măhniți în urma catastrofei din săptămâna trecută, căci flota pentru aceea tot superioară rămâne celei rusești. Ce privește mișcările armatelor de pe uscat, în curând este așteptată o mare luptă. Generalul *Kuroki* retrăgându-se din naintea armatei ruse parte din tactică, parte pentru a taia calea lui *Kuropatkin* dela *Mukden* are de cuget să dea o lovitură grea Rusilor. După o depeșă *Kuroki* a și reușit să taie calea de retragere a lui *Kuropatkin*. Într'aceea se dau ici-colea lupte mai mici, în cari tot Rușii trag scurta.

Lupte în giurul Port-Arthurului.

Londra, 21 Maiu. Lui *Standard* i-se raportează din *Tientsin*, că la *Port-Arthur* s'a schimbat situația cu totul. Eșirea portului este liberă așa că flotila rusă a devenit activă.

Londra, 21 Maiu. Conform unei telegrame Daily a lui *Telegraph* din *Mukden*, două divizii japoneze au tăiat linia de retragere din *Mukden* a lui *Kuropatkin*, ajungând acesta între două focuri.

Tientsin, 21 Maiu. Agența *Reuter* primește din *Niucivang* armatoarele: Rușii se bucură de rezultatul dobândit cu împedecarea înaintării Japoniezilor din *Fengvangcieng*. Această împrejurare este considerată de bun augur, de oare-ce acest rezultat a fost dobândit chiar în ziua natală a Țarului.

Înaintarea spre Mukden.

Londra, 21 Maiu. Lui *Daily Telegraph* i-se rapoartă din *Mukden* cu datul de 19 Maiu: O trupă japoneză grăbește spre *Mukden* cu intențiunea să taie calea de retragere a Rusilor. Tot ziarul acesta vestește din *Niucivang*, că Rușii au reușit să încungiere armata lui *Kuroki* silindu-o să se retragă din pozițiile sale de lângă *Liaoyang* la *Fengvangcieng*.

Mukden 21 Maiu. Agența *Reuter* anunță că armata principală a Japoniezilor se poate evalua la 80.000 combatanți, cari au poziții ocupate la sud de armata rusă. Așa se crede că Japoniezii au încetat cu înaintarea. Trupele ruse se întăresc din zi în zi și sunt și acum stăpâne pe linia ce duce la *Tasikian*.

Berlin, 21 Maiu. Lui *Berliner Tagblatt* i-se raportează din *Mukden*, că un cordon volant japonez a sosit naintea *Mukdenului*.

Londra, 21 Maiu. *Kuropatkin* a decis, că cu proxima ocaziune va trimite 70.000 oameni întru eliberarea *Port-Arthurului*. Lângă *Haincieng* este așteptată o luptă mare.

Tokio, 21 Maiu. Se comunică oficios, că pe peninsula *Liao-Tong* în direcțiunea *Santsuhang* Japoniezii au dat peste două detașamente rusești cari au fost puse pe fugă.

† Ilarie Muciu Urechia.

Din Sibiu ni-a sosit dureroasa veste, că un fruntaș membru al societății de acolo, capul unei distinse familii românești, *Ilarie Muciu Urechia*, a încetat din viață în mod subit.

Ne asociem la jalea nemângăiatei familii, și îi trimitem sincerele noastre condolențe, implorând dela Tatăl ceresc mângăere pentru dinsa, în urma ireparabilei pierderi ce a îndurat.

Cuvine-se aci, când anunțăm încetarea din viață alui *Ilarie Muciu Urechia*, să relevăm, că în viața sa acest bărbat a fost un Român adevărat, cu inimă și simțire caldă pentru neamul său; și că din durerile aceluia nu puțină parte i-s'a ajuns și lui în viață.

Om distins prin calitățile sale sufletești, și-a crescut familia într'un spirit de model pentru casele românești.

Fie-i memoria binecuvântată!

Din partea întristatei familii s'a trimis următorul anunț funebral:

Cu inima frântă de adâncă durere, aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că iubitul nostru sot, tată, frate, socru, moș *Ilarie Muciu Urechia*, primpretor emeritat, secretar al Reuniunii funcționarilor membru pe viață al „Asociațiunii“, azi-noapte în 6/19 Maiu la orele 11 a adormit subit în Domnul, în etate de 65 ani.

Rămășițele pământești ale scumpului decedat se vor petrece dela casa mortuară, Wiesen-gasse Nr. 1, Sâmbătă, la 8/21 Maiu la orele 4 p. m., în cimiterul bisericii din suburbiul Iosefin. Fie-i țărîna ușoară! *Sibiu*, 7/20 Maiu 1904.

Intristata familie.

DIN ROMÂNIA.

Programa definitivă a serbării celui de al patrulea centenar de la moartea lui Ștefan-cel-Mare, în București, se va fixa luni, de către comisiunea compusă din toți directorii de licee și școli secundare din București, sub președinția d-lui C. Demetrescu-Iași, rectorul Universității.

La această ședință va asista și d. Sp. Haret, ministru al instrucțiunii publice.

Printre alte măsuri, s'a hotărît ca să defileze cu acea ocaziune țeranii călări îmbrăcați în costume naționale ale fie-cărui județ din țară; acești țeranii vor fi aleși câte unul de fiecare județ.

S'au și transmis ordine în această privință d-lor prefecti de județe. În București, serbarea va avea un caracter mareț.

Călătoria pe Dunăre a Fiicei Rinului. Maiestățile Lor au fost foarte încântați de călătoria făcută pe Dunăre. În tot timpul Suveranii își manifestau mulțumirea și bucuria ce simțeau. Persoanelor cari au avut onoarea de a fi în anturajul Lor le spuneau că nici odată n'au făcut o călătorie atât de frumoasă. Mai ales primirea caldă, entusiastă și spontană ce li s'a făcut prețutindenea l-a mișcat adânc. Pe tot parcursul Dunărei, de la Virciorova până la Sulina, populați rurală și urbană forma o masă compactă, ca un cordon uriaș întins de-a lungul malurilor.

M. S. Regina, mișcată de acest mareț spectacol, a și început pe vapor scrierea unei opere care probabil va apare în curând.

Opera va fi intitulată: „Călătoria pe Dunăre a Fiicei Rinului“.

Din străinătate.

Nota Vaticanului și guvernul francez.

Organul Vaticanului *«Osservatore Romano»* se repede nespuse de vehement contra presei franceze, motivând atitudinea

curiei romane cu necesitatea imperativă, ce i-se impunea categoric Vaticanului de a protesta contra vizitei lui Loubet la Roma, a cărei ofensă valorează atât, cât răpirea drepturilor papale la 1870

Guvernul francez a îndrumat pe marele ambasador francez la Vatican, să se procure dovezi sigure despre autenticitatea notei Vaticanului. Dacă din Roma nu va sosi nici un răspuns, atunci ministrul Combes va cere amânarea dezbaterii, ear dacă va sosi și va confirma autenticitatea notei de protestare, ceea-ce se ia ca probabil, atunci guvernul va face declarațiunea, că va curma relațiunile diplomatice cu Vaticanul.

Presă franceză cu excepțiunea lui *«Autorité»* și *«Libre Parole»*, cari ambele ziare aprobă procedura sântului scaun, cere vehement și cu insistență, ca guvernul să ia poziție contra Vaticanului.

Ziarul italian *«Popolo Romano»* declară, că textul notei publicat de *«Humanité»* nu este identic cu acela înmănat de către nuntial din Paris ministrului de externe Delcassé, ci cu textul notei remise de către secretarul papal reprezentanților puterilor catolice, și care notă este resumatul notei către guvernul francez. Nota către guvernul francez nu cuprinde pasagiul referitor la nuntial papal. Acest ziar pretinde a ști și aceea, că textul publicat de ziare este autentic, și că copia acestei note n'a fost trimisă și guvernului englez, prus și rusesc, fiind nota adresată puterilor *catolice*, având ea de scop a exprima și în mod hotărît a accentua, că șefii și capiil statelor catolice nu pot fi primiți de către sântul părinte, dacă aceștia în același timp voesc să-și facă reverența la regele Italiei și la pontificelul roman.

La observarea făcută de către Galli în camera italiană, că aliații Italiei n'ar fi trebuit să primească nota de protestare a pontificelului, *«Kölnische Zeitung»* adaugă că nota n'a fost trimisă tuturor puterilor, deci guvernul prus n'a putut refusa, ceea-ce nici n'a primit.

«Osservatore Romano» relevă, că abandonarea pasagiului referitor la nuntialura din nota trimisă guvernului francez nu se poate considera de ofensă, ci din contră este a se lua ca semn de respect și al deosebitei considerațiuni față de Franția. Ziarul liberal guvernamental *«Trib.»* observă, că evenimentele din Franția fac o viuă și penibilă impresie asupra cercurilor din Vatican. Mulți cardinali și preoți superiori sunt de credință că poziția secretarului papal Merry del Val s'a sgduit, de oare-ce lui îi incumbă răspunderea pentru nota din chestiune. În Roma de alt-cum s'a răspândit și vestea, că *Merry del Val* a demisionat, ceea-ce se desmintește.

Cercetările pornite la Vatican au dovedit, că nota a fost comunicată deputatului Jaurès de către principatul Monaco. Marele ambasador francez la Vatican Nizard a conferat cu secretarul Merry del Val, dar nu se poate ști rezultatul convorbirei. Se crede că cu toată bună-voința lui Nizard și declarațiunile lui Merry del Val rumperea legăturilor diplomatice dintre statul papal și francez se va putea cu greu evita. După-cum se vestește, papa a conferat cu cardinalii Gotti, Gennari, Agliardi și Serafino Vanutelli, cari au consiliat pe pontificelul, să facă prin o declarațiune

în organul oficios, ca efectul defavorabil în urma comunicatului de Vineri seara din *«Ossevatore Romano»* să fie paralizat. Lui *«Temps»* îi se telegrafează din Roma, că nime nu se poate îndoi asupra sfârșitului certeii dintre Vatican și Franța. Curmarea relațiunilor diplomatice se face în curînd prin revocarea ambasadorului francez Nizard.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 21 Maiu 1904.

— **Noul vicșpan.** Mercuri (18 Maiu) s'a ținut congregația dela Deva, așteptată cu mare încordare în tot comitatul. A fost ea însăși încordată. Din cei 500 membri peste 400 erau de față, — lucru rar pomenit aceasta. Deja din presară sosise mulți. Dimineața s'au dat cele din urmă încercări de *«cucerire»* din partea celor două partide a candidaților de vicșpan. Oamenii lui Török tot nădăduiau. Pe orele 8 au intrat pe drumul Hunedoara 26 trăsuri de-odată (cu 53 membri de congregație și vre-o 7 nemembri); erau Ortodocșii. Când i-au văzut și s'a știut că sunt toți pentru Pogány, soartea luptei se sosea deja hotărîtă. Așa a și fost. La alegerea de vicșpan Pogány Béla, a câpătat 220 voturi față de 137 ale lui Török. Cu Török a votat numai oamenii administrației și atârnatorii de ceva interese, cu Pogány mulțimea celor independenți. Noul vicșpan mulțumind pentru alegere, a declarat vrea să fie drept și legal și că va urmări buna înțelegere și buna împreună viață între naționalitățile comitatului, iar mult de atâtă nici nu așteaptă dela nimenea. De va reuși a ținea în mână curus până dreptății și a legalității, — în activitate sa, scrie *«Libertatea»* își va câștiga tot mult stima și aprecierea publicului comitatului și se va dovedi vrednic de popularul nume al familiei Pogányeștilor, cari, ca fișpani și funcționari publici, au lăsat după sine bun nume de oameni dreți și neasupritori. lități pierdute azi aproape cu totul din mulți funcționari publici la noi.

— **Un deputat guvernamental ucenicii săi socialiști.** Sub titlul *«Alkotmány»* de ieri reproduce din *«Kossuth»* următorul comunicat, care n'a lipsă de comentariu:

În afacerea vîrsării de sînge din Alegeandameria a pornit o severă cercetare, pe care a constata, fost-a ori nu legitimă folosirea armelor din partea geandarmilor. Juriul militar ori a ascuțit pe secretarul partidului social democrat: *Ehrlich* *feld* Adolf, care a mărturisit următoarele:

— Pe mine și pe soțul de principii *Somlay* *wirth* Lajos ne-a chemat la sine ziaristul *Károly* Dezső și ne-a făcut propunerea să împedecăm dunairea 48-lor. L-am întrebat, în a cui nume face propunerea asta.

— În numele deputatului din Alegeandameria *Károly* a căru adunare constituantă tot d-voastră ați zădărnicit-o și care e dispus pentru crearea adunării...

— Ah, asta e interesant, observă unul juriu, un căpitan.

— Continuă numai — zice președintele.

— Noi, la moment am sistat pertractările am declarat că l-am ascultat cu scîrbă pe *Dezső* și dacă va fi ceva nenorocire, pe sultul lui se va usca. Nu știu dacă nu și-a încercat altă parte norocul.

— Ce deputat e Telegdy — întrebă președintele?

— Guvernamental — răspunde *Ehrenfeld*

El și-a luat noul post cu o marcată simpatie pentru Cesar. Cu drept cuvânt se mira că Roma de pe timpul lui Cesar e cea mai ignorată. Se credea până atunci că Forul fusese aproape cu totul explorat și nu mai avea de cât secrete fără însemnătate istorică și artistică. Se credea că Via sacra fusese descoperită la nivelul ei normal. D. Boni în curând observă că această Via Sacra era o impostură medială. Se șapase numai până la o odâncime de zece metri. La un metru mai jos, se găsi adevărata Via sacra. Pentru Cloaca Maxima, aceeași rectificare. Astfel, după cinci ani de cercetări, s'a ajuns până la Lapis niger, la mormintele preromane, la Sepulcretum, în care s'au găsit schelete și cenuse omenești din veacul al optulea și al unsprezecelea dinaintea de Christos, cu mult înainte ca Romulus, care n'a întemeiat Roma după cum se credea, să devie șef sau rege la Roma. Acest cimitir prelegendar s'a descoperit sub un unghiu al timpului lui Antonin și Faustin.

Lapis niger, — câți-va metri pătrați săpați în piatră neagră, este locul unde a vrut Romulus să fie îngropat. Ajungea, pentru a fi sigur de acest lucru ca Boni să se ajute cu bătrânul Varron, care zicea că Romulus își avea mormântul înapoia vechilor Tribune, — mormânt împodobit cu doi lei.

Din descoperiri, în descoperiri, Boni a ajuns la Cesar. Atunci, cu o pasiune neobosită. Boni se puse pe lucru și explică multe lucruri cari până atunci fuseseră întunecoase. S'a mai descoperit altarul expiator ridicat în locul în care Antoniu a arătat poporului toga lui Cesar găurită de două-zeci și șase de lovitură de pumnal. S'au descoperit osemintele dictatorului, căruia mulțimea i-a ridicat o coloană în marmură numită, cu inscripțiunea: Parenti Patriae. Apoi s'a descoperit adevărata Cloaca Maxima; galeriile în subsolul arenei gladiatorilor; culisele teatrului din For; pedestalul colosalei statui equestre a lui Domițian, etc.

— **O nebună la regele Danemarcei.** Ziarele din Copenhaga povestesc următoarea istorioară privitoare la o propunere de căsătorie făcută regelui Danemarcei:

Regele Christian are obiceiul de a primi în audiență multă lume în unele zile ale săptămânii. Fiecare se poate prezenta în acele zile regelui, fără vre-o cerere de audiență.

În ultima audiență s'a prezentat și o doamnă, care părea a aparține clasei mai bune a țării. Ea se închină adânc și regele o întreabă cu multă simpatie, ce dorește. Doamna răspunde foarte liniștită, dacă regele n'ar avea dorința să se însoare cu dinsa.

— Cred, răspunde regele, că sunt prea bătrân pentru așa ceva.

Doamna întreabă apoi, dacă nu poate deveni soția secretarului de cabinet al regelui.

— Domnul Rosenstand e și dînsul prea bătrân, replică regele.

— Atunci ași primi să fiu soția ministrului de justiție, a domnului Alberti.

Regele primi propunerea și răspunde că va vorbi ministrului. Apoi adresa câte-va cuvinte adiutantului său, care conduse cu multe complimentări afară pe doamna în cestiu.

— **Țigani corturari hoți.** Geandarmia din Timișoara a pus mâna erii pe o bandă de țigani corturari, care trăia numai din hoții. La ultimul tîrg mare din Lipova au furat mărunțișuri cu cari au umplut șese trăsuri. Voiau tocmai să dispară, au fost însă opriti la hotar cu pradă cu tot, care face un bazar întreg.

— **Opăreața lui Stanley.** Despre Stanley ziare din Londra comunică acum din incidentul încetării sale din viață multe lucruri interesante. Era om strașnic, foarte disciplinat și une-ori crud celebrul explorator al Africei. Cel-ce călătoreau cu el, nu-l prea iubeau, de oare-ce nu a tratat prea omenește cu ei. Nu era stăpîn simpatie. Triburile africane l-au numit „piatra, care sfărîmă toate pietrele“. Excepțional numai șefii triburilor aveau atragere către el, cărora le-a impus energia și cruzimea sa, dar mai ales îi erau recunoscători pentru multe sfaturi bune, pe cari i-le dădea acest spirit extra-ordinar de practic, cari sfaturi prindeau totdeauna, bine prietenilor săi sălbatici. De aceea și primea de multe-ori cadouri dela acești intimi africani ai săi.

Mai era Stanley din cale afară și gelos de renumele și faima sa. Mai ales îl rodea la inimă concurența la glorie, ce i-o făcea colegul său De Brazza, și pe care îl numea el cel „mai periculos rival“ al său. Această gelosie a mers așa de departe, că rostind cu ocaziunea unei festivități arangiate în onoarea sa un discurs, a criticat rînd pe rînd pe toți exploratorii Africei, ear pe colegul său De Brazza l-a turtit, și l-a despoiat de toate laudele și meritele. La finea acestui discurs, care n'a avut ceva efect plăcut asupra auditorului, a venit și De Brazza, care a fost înștiințat de amicil săi despre felul cum îl „preamărește“ colegul său Stanley. Numai decât ceru cuvînt zicînd următoarele:

— Că ce a zis despre mine *ilustrul meu coleg*, nu știu, de oare-ce n'am fost de față; *dar sunt nespun de fericit*, că mi-se dă ocaziune a spune tot ce tin despre el. Sunt fericit că-l pot prezenta *omagiale mele cu câte-va cuvinte de mulțumită pentru acele servicii imense, cari au încununat știința și națiunea cu glorie*. În acest înțeles a urmat De Brazza până la fine, când a fost remunerat cu sgomotoase ovațiuni. Numai Stanley a stat și a ascultat galbin ca ceara și pe semne foarte perplex.

— **Luptători japonezi.** Soldații japonezi sunt mici dar foarte vînjoși; au niște ochi ageri ca de vultur și sunt țintași minunați. Au o memorie uimitoare, așa că dacă au trecut pe unde-va, tin minte ce au văzut și după ani de zile. Li-e de ajuns un somn de 3 ore, ca să fie pe deplin recreați; sunt din cale afară curați, ascultă de superiorii orbește, așa că este ușor să tîni cu ei disciplină și să-l faci să observe regulile igienei. Afară de aceste însușiri frumoase mai caracterizează pe soldatul japonez și iubirea înflăcărată de țară și neamul și cu toate că proviziunea sa la zi costă 9 centime, el este îndestulit cu soartea sa și se simțește fericit că poate servi patriei sale.

— **Cel-ce nu crede este măgar.** Nu numai afacerea este afacere, ci și scrisoarea este scrisoare și fără scrisoare nici aceea nu ție-se crede azi, că te-ai născut. Mai de de mult ce-l drept s'a îndestulit lumea și cu mai puțină carte și scrisoare, dar totuși se pretindea și asta, cum dovedește și cazul deia vale. Când generalul Blücher a luat la 1814 Parisul, a pretins 200.000 franci pradă de război, pe cari i-a împărțit apoi între soldați. Când doi ani mai târziu la 1816 s'a încheiat pacea, în ministerul de război francez nu s'a aflat nici o scrisoare despre plățirea acestei sume, căci viteazul general a uitat să dea cuitantă. Dar ce naibă i-a păsat lui de scrisoare, când banii și așa au intrat la el și la soldații săi în buzunar. Ministerul de război însă totuși pretindea scrisoare, că nu i-a venit la socoteală să dea în dar o sumă atât de însemnată nesățioșilor Prusi. Atunci Blücher s'a pus și a dat următoarea adeverință despre banii primiți:

În Franca am primit 200.000 franci.

Tot aci am spesat 200.000 franci.

Rămâne: nimic.

Cel-ce nu crede, e măgar!

Blücher m. p.

Această adeverință a fost arătată și lui Frederic III., care a declarat, că lucrul e în regulă, și socoteala inexceptionabilă.

— **Durere de stomac.** Sgârçiuiri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ape, tit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsă de scaun purgativ fără dureri, este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunii gâtului este de un efect eminent, pastilele de pept »Senega.« Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la »Maria Fecioară« a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

157

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Stabiliment de Hydrotherapie „Wällischhof.“

Stațiune de tren și poștă Brün Maria — Enzersdorf, 30 min. depan Viena.

Arangiamet modern (pe lângă hydrotherapie completă electrică, de aer de soare, massage, sare, gimnastică svedă etc).

Prețuri moderate

Cu prospecte și informațiuni mai tailate stă la dispoziție direcțiunea și dicul stabilimentului: Dr. Marius Stur

Un tîner gr.-or. de 21 de ani preot într-o comună cu poziție frumoasă, cu o avere proprie de 10—15000 fl.; dă a face cunoștință cu o domnișoară inteligentă din familie bună, cu ceva avere, și în vîrstă de maximum 21 de ani.

Epistoalele încât se poate produce cu fotografie sunt a se adresa la redacțiunea »Tribunii« în Arad.

Se asigură serioșitate și cea mai perfectă discrețiune.

100 bucăți

de

Propise de școală

cunoscută peste tot locul, costă una cor. pe lângă trimiterea anticipativă a plus porto poștal de 30 fileri expedite se face franco sub legătură în bloc pentru a fi scutite contra frîngerii 100—750 bucăți francarea se face de 72 fileri. Cu rambursă speșele de expedite sunt cu mult mai mari.

Biuroul de administrațiune

Ingusz I és Fia

Arad

Deposit permanent de materii necesare la ori-ce zidire nouă. Vînzare în mic și mare.

SZIRMAI ÉS TÁRSA ARAD, Andrássy-tér 4.

(În edificiul hotelului Nádor).

Făină de magnezit și leșie de magnezit.	Lespezi de izolare, de acoperit și de asfalt.
Alabastru de ghips de structură (warter)	Cărămizi diverse pentru acoperire de case.
Var, calitatea cea mai bună.	Tevi deosebite pentru canaluri.
Cement de Beocin, Portland și roman	Mai departe trimitem:
Cărămizi chamotte rezistente focului.	Nășip de Murăș,
Plăci de fayence și maiolica p. pardosire.	Petricile mărunte și pentru cărări de grădina.
Plăci de Mettlach, romane, venețiene, de kelheim și keramikă pentru pardosire.	

ca împrumut pe amortisație cu

4%

oferim prin Institutele de bani de primul rang din Budapesta și străinătate până la $\frac{3}{4}$ a valorii la I. și II. loc dela 15—65 ani.

Credite personale!

Preoților, oficerilor, oficianților de stat și privați, comercianților, industriașilor se acordă împrumuturi cu și fără garanții dela 1—15 ani culant și discret.

Convertiri de bancă la debitorii private.

MELLER LAJOS ÉS TÁRSAI

Comisie de bancă.

BUDAPEST, David-utca 15. (Firma improtecolată.)

Bani

226

Împrumuturi de bani pe amortisare

mijloace pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4%, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30 și 50 de ani

adecă în camătă e socotită atât camăta cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndestulirea M. On. public, care vrea să facă împrumuturi hipotecare.

Împrumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile hipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, taxele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaliate a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad. str. Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

220

In binevoitoarea atențiune a publicului din provincie

Hotel Nádor

ARAD, Andrassy-tér Nr. 4.

Odăi curate și arangiate din nou dela 1-60 cor. In sus

Serviciu prompt și ireproșabil.

TÖRÖK MÁRTON

proprietarul hotelului.

218

CAFENEAUA DE ELITĂ.

Asztalos Sándor-utca.

Azi celebrul și cel mai destoinic umorist
PAUL JACK ca Funkelstein
dă o mare reprezentație

PAUL JACK

ca parodist de teatru.

PAUL JACK, ca veteran.

PAUL JACK,

... cele mai proaspete noutăți din Arad. ...

SURORILE DJELMA.

balerine maghiare italiene, franceze și ruse.

MICZI MILLA,

cântăreață-chasonette.

BÉKEFY JOLÁN,

excentricque

FENYVESI MATILD, cântăreață magh.

TAMÁSY JÓZSEF,

cântăreț maghiar.

Sâmbătă pășește pe scenă noua soc.

INCEPUTUL LA 8 ORE.

Cu stimă: **DIRECȚIUNEA.**

Casa de modă p. dame și bărbați

KOPETKO KÁROLY jun.

ARAD, Templom utca, palatul minorităților.

Recomand binevoitoarei atențiuni a M. O. preoților depositul meu bogat asortat cu postavuri pentru reverenți, la care acestea se pot căpăta pentru preț echitabil cum n'a mai fost și în calitatea cea mai bună.

Casa de modă pentru dame și bărbați a lui

KOPETKO KÁROLY jun.

214

ARAD, Templom utca, palatul minorităților.

Mutare de atelier!

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. o. public, că la **1 Mai** mi-am mutat atelierul meu de mäsariu de pe str. Atzél-Péter în casa mea de pe strada

Sina-utca

vis-a-vis de seminarul român

care va figura și mai departe

sub firma

Czirkál Géza

Când aduc aceste la prețuita cunoștință a on. public, tot odată îl rog pentru binevoitorul sprijin și pe mai departe.

222

Cu deosebită stimă

CZIRKÁL GÉZA.

Bani!

**Intreprinderea pentru exoperarea de credit fonciar exoperează
timpul cel mai scurt**

Imprumuturi

pe lângă condițiunile cele mai culante pe seama

Funcționarilor

de stat, comitatensi, orașenesti si de tren, profesorilor, oficerilor, si ori-cărui pensionat fost
funcțiune se acoarda împrumutul cel mai mare posibil pe lângă amortisațiune de **10, 12, 15**
20 ani cu 7% fără cambiu, ci numai pe obligațiune.

Conspect

despre împrumuturile cari se pot da:

funcționarilor cu salariu de 1800 coroane pot căpăta circa 1500 coroane.

"	"	"	"	2000	"	"	"	3000	"
"	"	"	"	2200	"	"	"	4000	"
"	"	"	"	2400	"	"	"	6000	"
"	"	"	"	2600	"	"	"	6500	"
"	"	"	"	2800	"	"	"	6800	"
"	"	"	"	3000	"	"	"	7000	"
"	"	"	"	4000	"	"	"	10000	"
"	"	"	"	5000	"	"	"	12000	"
"	"	"	"	6000	"	"	"	14000	"

In epistolele de recercare este a se scrie apriat: condițiunea (starea), salariul și anii împliniți in serviciu. Astfel de
împrumuturi se liquidează in 14—20 zile. — De asemenea se liquidează pe seama clienților demni de credit
împrumuturi dela 500 cor. până la cel mai mare

Imprumut de cambiu

pe lângă amortizație dela 1—5 ani, ori pe lângă replătire lunară ori trimestrală.

Liquidăm **împrumuturi ipotecare** până la 60—70% a valorii cu 3½ și 4% pe moși și case mai mari
chirie din provincie. La epistolele de recercare e a se aclude conspect despre venitul dela chirit și extrasul de pe
funduală (la case); coala catastrală și extrasul cărții funduare (la moși).

In ori-ce afacere de împrumut dau deslușirile necesare gratuit. La recercări epistolare este a se aclude și timbru pentru res

Adresa:

CZIGLER SÁNDOR

Intreprindere de exoperare de împrumuturi fonciare.

BUDAPESTA, VIII, Rákóczi-utca 2. szám.

Membrul „Federațiunii regnicolare a exoperatorilor de bani și imobile.

FIRMA IMPROTOCOLATA.

ARAD, Tipografia Aurel Popovici-Barcian.